

Aan : de leden van de gemeenteraad van de gemeente Heerhugowaard
Van : het college Burgemeester & Wethouders van gemeente Heerhugowaard
Datum : 25 oktober 2016
Betreft : Ontwikkelingsbedrijf NHN en regionaal economische samenwerking

1. Inleiding

U ontvangt deze brief om u nader te informeren over de regionale economische samenwerking op de schaal van Noord-Holland Noord die tot en met 2017 is vastgelegd in een Samenwerkingsovereenkomst. In augustus is de samenwerking geëvalueerd (zie verder onder 3.)

Deze evaluatie wijst uit dat het de wens is van de stakeholders om deze samenwerking vanaf 1 januari 2018 verder te continueren door de inzet van de regionale uitvoeringsorganisatie Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. Het is tevens, naar de mening van het stakeholders, gewenst te onderzoeken hoe de regionale samenwerking verder uitgebouwd kan worden om zodoende de potentie die de regio heeft optimaal te benutten.

Hierna gaan wij nader in op de achtergronden, het evaluatieonderzoek dat recent is afgerond en de gewenste toekomstige regionale samenwerking.

In de komende maanden wordt uw Raad nader over deze ontwikkelingen geïnformeerd.

2. Achtergronden

Het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (ONHN) is begin 2007 opgericht, met de Kamer van Koophandel (KvK), de provincie Noord-Holland en de gemeenten in de regio Noord-Holland Noord als aandeelhouders. De organisatie kwam voort uit verschillende samenwerkingsverbanden uit de regio's Alkmaar, West-Friesland en Kop van Noord-Holland en met als doel het economische vestigingsklimaat in NHN te verbeteren door onder meer het behoud van bedrijvigheid en het faciliteren van nieuwe bedrijvigheid. Daarnaast ontwikkelde het Ontwikkelingsbedrijf een aantal bedrijventerreinen (al dan niet samen met partners), stimuleerde het verdere ontwikkeling en innovatie bij bedrijven en versterkte het de economische structuren.

In 2012 hebben de aandeelhouders geconcludeerd dat de omgeving waarin het Ontwikkelingsbedrijf opereert, sterk veranderd is, o.a. als gevolg van de financiële en economische crisis. Daarnaast ontstonden bij de aandeelhouders andere opvattingen over vastgoed- en participatie-activiteiten van het Ontwikkelingsbedrijf en werden er (economische) boards opgericht. Dit heeft geleid tot een gezamenlijk opgestelde Samenwerkingsovereenkomst (SOK) in 2013. In deze overeenkomst zijn afspraken vastgelegd om gezamenlijk tot een krachtige en gecoördineerde aanpak te komen en zo de economische potenties en kansen in Noord-Holland Noord optimaal te benutten.

Het Ontwikkelingsbedrijf doet dit als regionale uitvoeringsorganisatie van en voor de aandeelhouders. Het Ontwikkelingsbedrijf realiseert dit door de strategische organisatie van en onderlinge afstemming tussen de triple helix in de regio te versterken en het vestigings- en ondernemersklimaat verder te ontwikkelen.

De aandeelhouders geven het Ontwikkelingsbedrijf jaarlijks opdracht tot het uitvoeren van een Jaar- en Activiteitenplan, waarover per kwartaal wordt gerapporteerd. De aandeelhouders leveren een financiële bijdrage aan het Ontwikkelingsbedrijf door middel van een subsidie, onder collectieve subsidievoorwaarden.

3. Evaluatie

In de SOK is opgenomen dat er in 2014 een tussenevaluatie plaatsvindt en uiterlijk oktober 2016 de samenwerking op basis van de overeenkomst dient te zijn geëvalueerd.

Na de tussenevaluatie in 2014 hebben de aandeelhouders geconcludeerd dat het Ontwikkelingsbedrijf een andere koers heeft ingeslagen en conform de wens van de aandeelhouders

steeds meer inzet op concrete activiteiten die bijdragen tot het doel, namelijk meer activiteiten, investeringen en uiteindelijk meer werkgelegenheid in Noord-Holland Noord. Daarmee katalyseert het Ontwikkelingsbedrijf de op het terrein van economische ontwikkeling zo noodzakelijke regionale samenwerking.

De evaluatie van 2016 is inmiddels uitgevoerd en was erop gericht om vanuit lerend perspectief de resultaten en de toegevoegde waarde van het Ontwikkelingsbedrijf gedurende de jaren 2013 – 2016 te evalueren en vervolgens antwoord te geven op de vraag of de regionale samenwerking door zou moeten gaan, eventueel met het Ontwikkelingsbedrijf als uitvoeringsorgaan en zo ja, op welke manier.

Om onderzoeksvragen te beantwoorden is uitgebreid deskresearch gedaan (ruim 350 documenten) en zijn 75 stakeholders geïnterviewd.

4. Resultaten evaluatie

Het evaluatieonderzoek bestond uit deskresearch, interviews, benchmark van ontwikkelingsmaatschappijen in Nederland en conclusies en aanbevelingen voor de toekomst.

Uit het onderzoek blijkt dat bijna alle beoogde doelen bij de activiteiten zijn gehaald. En daar waar dit niet is gebeurd, zijn doelen in samenspraak met de aandeelhouders bijgesteld. Het grootste aantal activiteiten heeft betrekking op het ondernemers- en vestigingsklimaat (o.a. het ondernemersloket en activiteiten voor het maritieme- en agricluster). Daarnaast is het Ontwikkelingsbedrijf actief geweest met de transitie (o.a. afbouwen vastgoedactiviteiten), regiomarketing (o.a. acquisitie en Van Hollands Bodem) en innovatie en onderwijs en arbeidsmarkt.

De inspanningen van het Ontwikkelingsbedrijf hebben mede geleid tot acquisitie van nieuwe bedrijven in de regio, groei van gevestigd bedrijfsleven en ook is de regio met speerpuntclusters steviger gepositioneerd.

Dus als zodanig heeft het Ontwikkelingsbedrijf naar tevredenheid van de aandeelhouders gefunctioneerd.

5. Toekomstige regionaal economische samenwerking

Uit de benchmark is gebleken dat deze regio NHN, in verhouding tot andere Nederlandse regio's, vrij beperkt middelen inzet om de economische potentie van de regio te bevorderen.

Wanneer gekozen wordt voor continuering van de huidige vorm van regionale economische samenwerking, dreigt deze regio op achterstand te komen ten opzichte van de andere regio's. De economische potentie van de regio is evenwel groot, dit blijkt uit de transformatiemonitor¹

Uit de interviews blijkt dat de wens bestaat om de economische potentie van de regio meer te benutten.

Het onderzoeksbureau heeft enkele scenario's uitgewerkt die deze gewenste economische sprong voorwaarts kunnen faciliteren.

Scenario 1:

Dit scenario gaat uit van handhaving van de huidige situatie en het inzetten van netwerken in de regio om meer resultaten te boeken.

Scenario 2:

In dit scenario gaat men uit van een belangrijke stap om te komen tot een gezamenlijk economische visie. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de triple helix partners op basis van partnerschap. De

¹ Transformatiemonitor Kop van Noord-Holland, 'Grip op economie van de Kop van Noord-Holland', 12 maart 2015, Public Result i.o.v. de Stuurgroep 'de Kop Werkt'.

focus van het Ontwikkelingsbedrijf gaat meer richting ketendichtheid en innovatie in het MKB. Het budget van ONHN wordt geïndexeerd en daarmee wordt meerjarige zekerheid verschaft.

Scenario 3:

Dit scenario bouwt verder op scenario 2 waarbij het werkgebied van ONHN wordt uitgebreid. De gemeenten ten Noorden van Amsterdam worden geen aandeelhouder maar de strategische samenwerking wordt gezocht. Er is ruimte voor eigen initiatief van ONHN met betrekking tot het realiseren van de regionale ambitie.

Scenario 4:

Dit scenario bouwt verder op scenario 2 en 3. De regio NHN krijgt toegang tot een investeringsfonds, nationaal of specifiek voor de regio NHN, mogelijk via het Ontwikkelingsbedrijf waarvoor verschillende vormen mogelijk zijn.

Kortheidshalve wordt verder verwezen naar de rapportage.

6. Vervolproces:

a. Besluitvorming aandeelhouders Ontwikkelingsbedrijf

Aan de aandeelhouders wordt in de AVA van 26 oktober gevraagd om de volgende principe-besluiten te nemen:

- De regionale samenwerking in Noord-Holland Noord voort te zetten na 2017.
- Toe te werken naar het hogere ambitieniveau (tussen scenario 2 en 3 van het rapport). Daarbij het ambitiedocument regiovisie te koppelen aan de uitwerking van de toekomstige regionale economische samenwerking. Daarbij de samenwerking triple helix verder uit te werken en de ambities van het bedrijfsleven om te participeren in deze samenwerking in de uitwerking te betrekken.
- Daartoe de eventueel benodigde, nader te bepalen, meerjarige budgetten en ambtelijke capaciteit vrij te maken voor de periode 2018 tot en met 2025. (Toevoeging door college van Heerhugowaard: *Dit is afhankelijk van besluitvorming door de raad in de Voorjaarsnota 2017*).
- Het Ontwikkelingsbedrijf NHN als uitvoeringsinstrument voor de regionaal economische samenwerking voort te zetten na 2017.
- De regionaal economische samenwerking en de verhouding met het Ontwikkelingsbedrijf NHN voor te bereiden in een SOK (Samenwerkingsovereenkomst) voor de periode 2018 tot en met 2025, met een tussenevaluatie in 2021. (Toevoeging door gemeente Heerhugowaard: *De Samenwerkingsovereenkomst zal pas door het college worden ondertekend nadat door de raden een besluit is genomen over het financierings- en capaciteitsvoorstel aangaande het Ontwikkelingsbedrijf in de Voorjaarsnota 2017*).
- Van ONHN een concept-meerjarenplan voor de periode van 2018 tot en met 2025 te verwachten.

De komende maanden wordt voorgaande uitgewerkt en in het eerste kwartaal van 2017 aan u ter besluitvorming voorgelegd.

Nadat er besluitvorming heeft plaatsgevonden over bovenstaande voorstellen, zal een nieuwe SOK worden geformuleerd en bekrachtigd door de aandeelhouders.

Bijlagen:

- Evaluatierapport
- Managementsamenvatting